

महाराष्ट्र राज्य व्यवसाय शिक्षण परीक्षा मंडळ, वांद्रे (पूर्व), मुंबई ४०० ०५१.

१	व्यवसाय अभ्यासक्रमाचे नांव	सी. सी. इन कागदकाम व पुठ्ठाकाम प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम (प्रात्यक्षिक) (४०९१०१)																																	
२	तुकडी निहाय विद्यार्थी संख्या	२५ विद्यार्थी																																	
३	अभ्यासक्रमाचा कालावधी	६ महिने																																	
४	आठवडयातील कामाचे दिवस	६ दिवस																																	
५	प्रकार	अर्धवेळ																																	
६	दिवसाचे कामाचे तास	४ तास																																	
७	अभ्यासक्रमासाठी आवश्यक जागा	प्रॅक्टिकल लॅब = २०० चौरस फूट वर्गखोलीकरीता = २०० चौरस फूट एकूण = ४०० चौरस फूट																																	
८	प्रवेश अर्हता	४ थी पास																																	
९	प्रस्तावना व उद्दिष्ट	उत्पादन कार्य व समाजसेवा याची उपयुक्तता समजावून घेणे. विविध प्रकारची शास्त्रीय तत्वे समजावून घेणे. संबंधीत व्यवसायी माहिती देऊन रोजगाराच्या संधी उपलब्ध करून देणे.																																	
१०	रोजगार संधी	स्वतःचा व्यवसाय																																	
११	शिक्षकांची शैक्षणिक अर्हता	कागदकाम, पुठ्ठाकाम व पुस्तकबांधणी प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम उत्तीर्ण व २ वर्षांचा अनुभव.																																	
१२	शिक्षण पध्दती	<div>Training System Per Week</div> <table><tr><td>प्रात्यक्षिक</td><td>एकूण</td></tr><tr><td>२४ तास</td><td>२४ तास</td></tr></table>						प्रात्यक्षिक	एकूण	२४ तास	२४ तास																								
प्रात्यक्षिक	एकूण																																		
२४ तास	२४ तास																																		
१३	परीक्षा पध्दती	<table><tr><th>Sr. No.</th><th>Paper Code</th><th>Name of Subject</th><th>TH/PR</th><th>Hours</th><th>Max. Marks</th><th>Min. Marks</th></tr><tr><td>१</td><td>४०९१०१२१</td><td>कागदकाम वस्तु निर्मिती</td><td>PR-I</td><td>६ hrs</td><td>२००</td><td>१००</td></tr><tr><td>२</td><td>४०९१०१२२</td><td>टाकाऊ वस्तु निर्मिती कलाकृती</td><td>PR-II</td><td>६ hrs</td><td>२००</td><td>१००</td></tr><tr><td></td><td></td><td>Total Marks</td><td></td><td></td><td>४००</td><td>२००</td></tr></table>						Sr. No.	Paper Code	Name of Subject	TH/PR	Hours	Max. Marks	Min. Marks	१	४०९१०१२१	कागदकाम वस्तु निर्मिती	PR-I	६ hrs	२००	१००	२	४०९१०१२२	टाकाऊ वस्तु निर्मिती कलाकृती	PR-II	६ hrs	२००	१००			Total Marks			४००	२००
Sr. No.	Paper Code	Name of Subject	TH/PR	Hours	Max. Marks	Min. Marks																													
१	४०९१०१२१	कागदकाम वस्तु निर्मिती	PR-I	६ hrs	२००	१००																													
२	४०९१०१२२	टाकाऊ वस्तु निर्मिती कलाकृती	PR-II	६ hrs	२००	१००																													
		Total Marks			४००	२००																													

Practical - I - कागदकाम वस्तु निर्मिती

प्रथम विद्यार्थ्यांना सर्व रेषाची माहिती. कागदाला घडी कशी घालावी , कलर कार्ड पुढे वगैरे कसे घडी करावे – कापावे वगैरे प्रकटीकलचे डेमॉन्स्ट्रेशन देवून मग विद्यार्थ्यांकडून प्रॅक्टीस करुन घेणे.

अ) कागद काम व टाकावू वस्तूंपासून काही कलाकृती करुन घेणे.

- १ टिशु पेपर पासून फुले बनविणे – गुलाब, झेंडू, अँस्टर, शेवंती व सुर्यमुखी
- २ कागदापासून शेवती व पारिजातक हार
- ३ जपानी घडीच्या माळा (तोरणे) दोन प्रकारची
- ४ कागद घडीकामापासून – पक्षी, मासा, बोट, पेला, टेबल, टोपी बनविणे.
- ५ कातर काम – उदा. कंदील, बेल्ट, नाचणाऱ्या बाहूल्या, झाड शिडी वगैरे वा दोन प्रकारचे तारे.
- ६ कलर काडीपासून – घर, फर्निचर, लॅम्पशेड, फोल्डींग आल्बम डोळे फिरवणारा जोकर वगैरे.

i Bkdkke %&

- १ पाकिटे (एनव्हलोप) – दोन प्रकार
- २ फोटो फ्रेम
- ३ बॉक्स
- ४ पाकिटे डायरी (साध्या शिलाईची)
- ५ पीन कुशन
- ६ कॅलेंडर (टेबल)
- ७ सिंगल सेक्शन बुक.
- ८ एक्सरसाईज बुक (हाफ क्लॉथ)
- ९ प्लावर पॉट (दोन प्रकार)
- १० ब्लॉटिंग पॅड (घडीचे)
- ११ एक्सरसाईज बुक (फुल क्लॉथ बाईंडिंग)
- १२ पोर्टफोलिओ (घडीचा)
- १३ लॅम्पशेड (कोणतीही एक प्रकारची)
- १४ व्हाऊचर फाईल
- १५ लेटर रॅक
- १६ रेक्झीन कव्हर हॅन्डबॅग
- १७ फोटो आल्बम
- १८ जुनी पुस्तके रिपेअर करणे

सुचना :-

- १) वरील वस्तू शक्यतो हाताने बनविलेल्या मारबल (अभ्री) पासून सुशोभित करुन घ्याव्या.
- २) काही वस्तू टाकावू वस्तूने पण सुशोभित कराव्या मात्र शक्यतो सौंदर्याचा लोप होवू देऊ नये.
- ३) कृती चित्रे व इतर लेखी कामासाठी शक्यतो वेगळी वही वापरावी.
- ४) वर्षभराच्या कामाच्या वस्तू (टर्मवर्क) व डायग्राम बुकसाठी 50 गुण आहेत. प्रत्येक वस्तूला दिलेल्या गुणाचे टाचण वेगळे ठेवावे. प्रत्येक वस्तूला 10 पैकी गुण देऊन त्याची नोंद ठेवावी.
- ५) शिलाईचे प्रकार – उदा. टेपशिवाय सिंगल टेप, डबल टेप, टेप सिंगल – डबल ट्रिबल सेक्शनच्या शिलाईची माहिती करुन देवून प्रॅक्टीस प्रथम करुन घेणे.

Practical - II - टाकाऊ वस्तु निर्मिती कलाकृती

टाकावू वस्तूपासून :-

- १ पुढ्याच्या निरनिराळ्या तुकड्यांपासून वॉल हॅंगिंग्ज.
- २ काड्यापेट्यापासून खुळखुळा, रेडिओ टेलिव्हिजनचे मॉडेल.
- ३ काड्यापेट्यांच्या काड्यांपासून चिकटवून पलावर पॉट फोटोफ्रेम तयार करणे.
- ४ काचेच्या रंगीत तुकड्यांपासून अगर तुटलेल्या बांगड्यांपासून पुढ्यावर चिकटवून काही छोट्या कलाकृती करणे.
- ५ थर्मोकोलच्या तुकड्यांपासून दोन ते तीन छोट्या कलाकृती करणे.

dkxndke iBkdkke iek.ki = vH; kl Øe

वर्गाला लागणारे साहित्य :-

¼, d½ dk; e Lo#i kps

१ कपाटे कुलपे	१६ पातेल (लहान व मोठे)
२ काचेची कपाटे (शोकेस)	१७ स्टिचींग मशीन
३ फ्रेम	१८ बटन फिटींग मशीन
४ फळा	१९ दाभण
५ टेबल खुर्ची	२० विलपस्
६ कात्री (लहान व मोठी)	२१ बादली
७ लोखंडी पट्ट्या	२२ प्रेस मशीन
८ सरसाचे भांडे	२३ कटींग मशीन
९ स्टोव्ह, गॅस	२४ फर्स्ट एड बॉक्स
१० चाकू, सुरी	२५ हातोड्य
११ आयलेट पंच	२६ करतवत
१२ पोकर	२७ गिरमीट
१३ पुढ्या कापण्याचा चाकू	२८ स्क्रु ड्रायव्हर
१४ कंपास पेट्या	२९ पक्कड, अंबूर
१५ पितळी वाट्या	३० टोचे

¼nku½ f' k{kdkd kBh ykx.kkjs I kfgR; %&

- १ मोठी लाकडी कंपास पेटी
- २ निरनिराळ्या प्रकारचे तक्ते
- ३ नमुन (प्रात्यक्षिक)
- ४ विविध प्रकारचे खडू
- ५ मासिके, पुस्तके, चित्रे (रंगीत साधी चित्रे)

¼ rhu ½ fo | kF; k½ kBh ykx.kkjs I kfgR; %&

१ विविध प्रकारचे कागद	७ रंगपेट्या
२ पुढ्या कार्डशिट	८ रंगीत खडू
३ बाईडिंग क्लॉथ	९ आयलेट रिंग
४ रेकझिन	१० ड्राईंग पिन्स
५ दोरे, सुई दाभण इ.	११ मैदा, डिंक, सरस, फेव्हिकॉल,
६ खिळे	(चिकटविण्याची माध्यमे)

¼ pkj½ fo | kF; k½ vk.kko; kps I kfgR; %&

- १ कात्री
- २ कंपास पेटी
- ३ डिक घेण्यासाठी भांडे
- ४ हाताखाली धरावयाचा पुढ्या (लाकडी बोर्ड)
- ५ एक रुमाल
- ६ पोर्ट फोलिओ , नोटबुक इ.
- ७ टी - स्क्वेअर

*****